

THỰC HIỆN DÂN CHỦ Ở CƠ SỞ ĐỊA PHƯƠNG TRONG XÂY DỰNG NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

★ THS NGUYỄN THỊ NGỌ

Học viện Báo chí và Tuyên truyền

- **Tóm tắt:** Trong quá trình xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa ở nước ta, Đảng, Nhà nước luôn quan tâm đến vấn đề thực hiện dân chủ ở cơ sở, trong đó có cấp xã. Thực hiện dân chủ ở cơ sở là nội dung quan trọng trong xây dựng một nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, góp phần thực hiện thắng lợi sự nghiệp xây dựng đất nước, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng và văn minh; bảo đảm Nhà nước ta là Nhà nước của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân.
- **Từ khóa:** dân chủ xã hội chủ nghĩa; dân chủ ở cơ sở; thực hiện dân chủ ở cơ sở.

1. Một số vấn đề lý luận về dân chủ và thực hiện dân chủ ở cơ sở

Các nhà kinh điển mácxít đã đưa ra những quan niệm về dân chủ, chỉ ra bản chất của dân chủ, vai trò của dân chủ đối với sự vận động và phát triển của xã hội loài người.

Trong tác phẩm *Những nguyên lý của chủ nghĩa cộng sản*, Ph.Ăngghen đã chỉ ra bản chất của chế độ dân chủ khi trả lời câu hỏi cuộc cách mạng vô sản sẽ diễn biến như thế nào: “Trước hết, nó tạo ra một chế độ dân chủ và nhờ đó mà trực tiếp hay gián tiếp tạo ra quyền thống trị chính trị của giai cấp vô sản”⁽¹⁾.

C.Mác cũng chỉ ra dấu hiệu đặc trưng cơ bản của chế độ dân chủ: “Dưới chế độ dân chủ, không phải con người tồn tại vì luật pháp, mà luật pháp tồn tại vì con người; ở đây sự tồn tại

của con người là luật pháp, trong khi đó thì dưới những hình thức khác của chế độ nhà nước, con người lại là tồn tại được quy định bởi luật pháp”⁽²⁾. Người cũng khẳng định, đích đến của chế độ dân chủ là con người, nhà nước và luật pháp tồn tại vì con người: “Trong chế độ dân chủ thì bản thân chế độ nhà nước thể hiện ra là một trong những tính quy định, cụ thể là sự tự quy định của nhân dân. Trong chế độ quân chủ, chúng ta có nhân dân của chế độ nhà nước; trong chế độ dân chủ, chúng ta có chế độ nhà nước của nhân dân”⁽³⁾.

V.I.Lênin cho rằng, bản chất của dân chủ là phục vụ đại đa số nhân dân, xóa bỏ áp bức, bóc lột đối với nhân dân để tiến tới xây dựng một xã hội mới, “dân chủ cho tuyệt đại đa số nhân dân và trấn áp bằng vũ lực bọn bóc lột, áp bức nhân

dân, nghĩa là tước bỏ dân chủ đối với bọn chúng: đó là sự biến đổi của chế độ dân chủ trong thời kỳ quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa cộng sản”⁽⁴⁾. Ở một khía cạnh khác, Người cũng khẳng định bản chất ưu việt của chế độ dân chủ so với những chế độ khác. Trong tác phẩm *Cách mạng vô sản và tên phản bội Cauxky*, V.I.Lênin viết: “Chế độ dân chủ vô sản so với bất cứ chế độ dân chủ tư sản nào, cũng dân chủ hơn gấp triệu lần: chính quyền xô viết so với nước cộng hòa dân chủ tư sản nhất thì cũng dân chủ hơn gấp triệu lần”⁽⁵⁾.

Kế thừa tư tưởng của những người sáng lập chủ nghĩa Mác- Lênin về dân chủ, Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng đưa ra những quan niệm cụ thể về dân chủ. Người viết: “Nhà nước ta là nhà nước của đại đa số nhân dân”⁽⁶⁾, “Nhân dân là *ông chủ* nắm chính quyền. Nhân dân bầu ra đại biểu thay mặt mình thi hành chính quyền ấy. Thế là dân chủ”⁽⁷⁾. Điều này chứng tỏ, Hồ Chí Minh luôn tin tưởng vào sức mạnh của quần đại quần chúng nhân dân, quần chúng nhân dân là người làm nên lịch sử, là người làm chủ vận mệnh của đất nước và Nhà nước ta là Nhà nước của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân.

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng Cộng sản Việt Nam kế thừa và vận dụng sáng tạo học thuyết Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về dân chủ phù hợp với điều kiện cụ thể của đất nước. Đảng ta chủ trương xây dựng một nền dân chủ XHCN của toàn thể nhân dân, nhân dân có quyền làm chủ trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội.

Trong Văn kiện Đại hội VI, Đảng ta đã nêu: “Nhà nước ta... là *nhà nước chuyên chính vô sản thực hiện chế độ dân chủ xã hội chủ nghĩa*”⁽⁸⁾. Đến Đại hội XI, Đảng ta đã có bước phát triển mới trong nhận thức về dân chủ khi khẳng định: “Xây dựng và từng bước hoàn thiện

nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm dân chủ được thực hiện trong thực tế cuộc sống ở mỗi cấp, trên tất cả các lĩnh vực”⁽⁹⁾. Văn kiện Đại hội XII của Đảng xác định: “*Phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm thực hiện quyền làm chủ của nhân dân*”⁽¹⁰⁾. Tại Đại hội XIII, Đảng ta khẳng định: “tôn trọng, bảo đảm, bảo vệ quyền làm chủ của nhân dân. Đề cao vai trò chủ thể, vị trí trung tâm của nhân dân trong chiến lược phát triển đất nước, trong toàn bộ quá trình xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”⁽¹¹⁾.

Thực tế cho thấy, để xây dựng một nền dân chủ XHCN, bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân trên thực tế phải đi từ thực tiễn cơ sở - nơi người dân trực tiếp sinh sống, người dân có thể bày tỏ ý chí, nguyện vọng, những khó khăn, thắc mắc đối với chính quyền. V.I.Lênin viết: “Cần phải xây dựng ngay chế độ dân chủ, bắt đầu từ cơ sở, dựa vào sáng kiến của bản thân quần chúng, với sự tham gia thực sự của quần chúng vào tất cả đời sống nhà nước, không có “sự giám sát” từ trên, không có quan lại”⁽¹²⁾.

Thực hiện dân chủ ở cơ sở là một nội dung trong xây dựng tổng thể nền dân chủ XHCN của đất nước, bảo đảm quyền làm chủ của người dân trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Ngày 18- 02 - 1998, Bộ Chính trị đã ban hành Chỉ thị số 30-CT/ TW “Về xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở”. Quy chế dân chủ ở cơ sở được ban hành là điều kiện, cơ sở pháp lý để người dân được thực hiện quyền làm chủ trên thực tế, trên các lĩnh vực của đời sống xã hội.

Tại Đại hội XIII, Đảng ta tiếp tục khẳng định: “Tiếp tục cụ thể hóa, hoàn thiện thể chế thực hành dân chủ theo tinh thần *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội* (bổ sung, phát triển năm 2011) và Hiến pháp năm 2013, bảo đảm tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân. Thực hiện

Giám sát việc xây dựng công trình thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới ở xã Cam Chính, huyện Cam Lộ, tỉnh Quảng Trị _ Ảnh: ubmttqvn.quangtri.gov.vn

đúng đắn, hiệu quả dân chủ trực tiếp, dân chủ đại diện, đặc biệt là dân chủ ở cơ sở. Thực hiện tốt, có hiệu quả phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”⁽¹³⁾.

Để thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, đồng thời, hoàn thiện hơn quy chế dân chủ ở cơ sở, Chính phủ chuẩn bị trình Quốc hội dự án *Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở*, tạo cơ sở pháp lý cho người dân được thực hiện quyền làm chủ, nâng cao vị thế, vai trò của người dân trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước.

2. Thực trạng thực hiện dân chủ ở cơ sở **Những thành tựu chủ yếu**

Trên lĩnh vực kinh tế, người dân ngày càng phát huy quyền làm chủ trên thực tế và đầy đủ hơn:

Một là, chính quyền cơ sở công khai để người dân được biết những chủ trương, kế hoạch, nội dung liên quan đến phát triển kinh tế - xã hội,

các dự án quy hoạch, kế hoạch thu hồi đất; công khai nguồn vốn, dự toán thu - chi cho việc thực hiện các dự án phát triển kinh tế - xã hội. Qua đó, người dân biết và hiểu rõ những chủ trương phát triển kinh tế - xã hội, lợi ích của việc phát triển kinh tế, tích cực tham gia ủng hộ những dự án phát triển kinh tế của chính quyền địa phương.

Hai là, các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền cơ sở tổ chức thực hiện tốt quyền “dân bàn, dân làm”; người dân được tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến và quyết định những vấn đề liên quan đến dự án phát triển kinh tế - xã hội; những ý kiến đóng góp của người dân được chính quyền lắng nghe, tiếp thu.

Thực hiện tốt việc người dân phát huy quyền tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến góp phần tạo nên thành công của quá trình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Chính quyền cấp xã tạo điều kiện để người dân được làm việc,

thực hiện những chủ trương, kế hoạch phát triển kinh tế, quyết định những vấn đề liên quan đến lợi ích của người dân một cách hợp pháp. Các tổ chức chính trị - xã hội thực hiện tốt việc tuyên truyền, vận động đông đảo người dân chung sức tham gia phát triển kinh tế, phát động nhiều phong trào: “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới”, phong trào “Hộ nông dân sản xuất kinh doanh giỏi”, phong trào “Mỗi xã một sản phẩm”...

Ba là, chính quyền cơ sở thực hiện tốt việc phát huy quyền giám sát của người dân. Theo đó, người dân thông qua Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã tham gia giám sát các hoạt động phát triển kinh tế, kết quả, tiến độ thực hiện các chương trình phát triển kinh tế. Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội lắng nghe, phản ánh và đề nghị chính quyền giải quyết kịp thời những khó khăn, thắc mắc của người dân. Người dân cũng tích cực tham gia giám sát, kịp thời phát hiện và tố cáo những hành vi tham ô, tham nhũng, giúp ngăn chặn kịp thời những vụ việc tiêu cực.

Bốn là, chính quyền địa phương luôn quan tâm tạo điều kiện cho người dân có quyền thụ hưởng những thành quả từ phát triển kinh tế - xã hội.

Trên lĩnh vực chính trị, quyền làm chủ của người dân ngày càng được thực hiện và thực thi có hiệu quả. Bộ máy chính quyền cấp xã đã thực hiện công khai cho người dân những thông tin về hợp nhất, sáp nhập đơn vị hành chính; công

khai cơ chế hoạt động của bộ máy chính quyền, công khai kết quả bầu cử hội đồng nhân dân các cấp. Người dân được tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến vào xây dựng hương ước; tham gia ứng cử, bầu cử những đại biểu có đủ phẩm chất chính trị, đạo đức, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ vào hội đồng nhân dân các cấp.

Thông qua Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, người dân phản ánh tâm tư, nguyện vọng, kiến nghị, khiếu nại, tố cáo liên

quan đến hoạt động của cơ quan chính quyền, góp phần làm giảm thiểu những xung đột, mâu thuẫn giữa người dân với chính quyền.

Chính quyền cơ sở thường xuyên tổ chức những buổi họp dân, tiếp xúc cử tri để trực tiếp giải đáp những thắc mắc, kiến nghị của người dân; lắng nghe ý kiến, góp ý của người dân vào xây dựng những dự án

luật, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, chương trình phát triển của địa phương.

Bên cạnh đó, người đứng đầu cấp ủy, cơ quan chính quyền gương mẫu, đi đầu trong thực hiện dân chủ ở cơ sở; trọng dân, gần dân, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của nhân dân; chia sẻ những khó khăn với nhân dân; tạo niềm tin, động lực cho nhân dân nâng cao nhận thức về vai trò làm chủ trong thực hiện dân chủ ở cơ sở; tích cực tham gia triển khai thực hiện dân chủ ở cơ sở.

Trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa, người dân ngày càng được công khai những thông tin về

Trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa, người dân ngày càng được công khai những thông tin về chủ trương, biện pháp xây dựng, phát triển văn hóa; tham gia đóng góp ý kiến để xây dựng đời sống văn hóa khu dân cư. Nhân dân ngày càng phát huy tinh thần chủ động, tích cực trong việc tham gia xây dựng và tổ chức những lễ hội truyền thống, phong tục, tập quán tốt đẹp của địa phương, đồng thời, giám sát việc chính quyền thực thi những chính sách xã hội xóa đói, giảm nghèo, quản lý đời sống văn hóa...

chủ trương, biện pháp xây dựng, phát triển văn hóa; tham gia đóng góp ý kiến để xây dựng đời sống văn hóa khu dân cư. Nhân dân ngày càng phát huy tinh thần chủ động, tích cực trong việc tham gia xây dựng và tổ chức những lễ hội truyền thống, phong tục, tập quán tốt đẹp của địa phương, đồng thời, giám sát việc chính quyền thực thi những chính sách xã hội xóa đói, giảm nghèo, quản lý đời sống văn hóa...

Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội phát huy được tinh thần đoàn kết trong nhân dân, tập hợp nhân dân tích cực tham gia xây dựng những phong trào phát triển văn hóa, nâng cao đời sống tinh thần của người dân: phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư”; phong trào “Xây dựng gia đình văn hóa”... qua đó góp phần cải thiện đời sống văn hóa tinh thần của người dân, tạo niềm tin, sự phấn khởi, khích lệ người dân tham gia các hoạt động xã hội, người dân được thụ hưởng những thành quả văn hóa, từ đó có ý thức tham gia giữ gìn và phát huy những truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc.

Đặc biệt, trong đại dịch Covid-19, Đảng, Nhà nước ta có những chủ trương tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, huy động toàn dân cùng tham gia công tác phòng, chống dịch với tinh thần “chống dịch như chống giặc”. Công tác phòng, chống dịch được thực hiện từ Trung ương đến cơ sở; chủ động cung cấp đầy đủ thông tin tình hình dịch bệnh và các biện pháp chống dịch cho người dân; phát huy tinh thần đoàn kết toàn dân, dựa vào nhân dân, phát huy sức mạnh của nhân dân, huy động đội ngũ y, bác sĩ, tình nguyện viên, người dân đóng góp công sức, tiền của cho công tác phòng, chống dịch. Đảng, Nhà nước ta chăm lo, hỗ trợ vật chất và tinh thần cho người dân có hoàn cảnh khó khăn trong điều kiện dịch bệnh.

Một số hạn chế

Một là, bộ máy chính quyền cấp xã trong tổ chức thực hiện quyền làm chủ của nhân dân gắn với phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng” chưa đạt hiệu quả cao. Việc công khai cho người dân nắm được những chủ trương, chính sách phát triển kinh tế - xã hội, chính trị, văn hóa còn hạn chế, đôi khi còn hình thức. Người dân chưa thực sự nắm rõ những thông tin về chủ trương, chương trình, kế hoạch công tác của chính quyền địa phương. Việc tổ chức cho người dân tham gia thảo luận, bàn bạc, đóng góp ý kiến và quyết định các vấn đề liên quan đến kinh tế - xã hội ở địa phương còn hạn chế, mang tính hình thức, nhất là trong việc thực hiện chính sách đất đai, thu hồi đất, đền bù, tái định cư vẫn còn để xảy ra tình trạng vi phạm dân chủ, gây bức xúc, khiếu kiện đông người, chưa giải quyết thỏa đáng cho người dân.

Việc thực hiện cơ chế, chính sách cho người dân được thụ hưởng thành quả của quá trình thực hiện dân chủ còn chưa hiệu quả, chưa thực sự quan tâm đến việc nâng cao chất lượng đời sống vật chất, tinh thần cho người dân; làm giảm sút niềm tin của nhân dân vào những chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước.

Hai là, nhận thức của cơ quan, đội ngũ cán bộ chính quyền cấp xã về thực hiện dân chủ ở cơ sở còn hạn chế. Vẫn có tình trạng lạm dụng quyền hạn, chức vụ trong thực hiện nhiệm vụ; xâm phạm quyền làm chủ của nhân dân; thực hiện dân chủ mang tính hình thức. Một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa nhận thức rõ được vai trò của thực hiện dân chủ ở cơ sở trong xây dựng và hoàn thiện nền dân chủ XHCN. Trong giải quyết các thủ tục hành chính với doanh nghiệp, người dân còn có biểu hiện phiền hà, gây khó khăn; việc giải quyết những thắc mắc, kiến nghị của người dân chưa kịp thời, thỏa đáng.

Ba là, nhận thức của người dân trong việc phát huy quyền làm chủ còn nhiều hạn chế. Người dân chưa hiểu đầy đủ quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm của mình trong thực hiện dân chủ ở cơ sở; còn tình trạng trông chờ, ỷ lại vào chính quyền địa phương, thậm chí một số người dân còn lợi dụng quyền dân chủ gây ảnh hưởng xấu đến tình hình ở cơ sở.

Bốn là, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội ở cấp xã chưa phát huy có hiệu quả việc tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia thực hiện dân chủ ở cơ sở, tham gia các phong trào thi đua; chưa kịp thời phát hiện những thắc mắc của người dân để kiến nghị xử lý. Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã chưa thực sự phát huy có hiệu quả chức năng giám sát, năng lực phản biện xã hội còn hạn chế, mới chỉ dừng ở việc đóng góp ý kiến vào các văn bản dự thảo.

3. Những giải pháp nâng cao chất lượng thực hiện dân chủ ở cơ sở

Một là, tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy, tổ chức đảng; quản lý của chính quyền; vai trò đại diện Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện dân chủ ở cơ sở

Các cấp ủy, tổ chức cơ sở đảng cần đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo, phát huy dân chủ trong Đảng, nâng cao chất lượng sinh hoạt trong cấp ủy, tổ chức đảng, chi bộ; thực hiện tốt dân chủ trong tổ chức cơ sở đảng, lấy đó làm tiền đề để thực hiện dân chủ trong toàn xã hội. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện dân chủ ở cơ sở; kịp thời khen thưởng và biểu dương những tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc; đồng thời, kiên quyết xử lý những trường hợp vi phạm việc thực hiện dân chủ ở cơ sở, lợi dụng chức vụ tham ô, tham nhũng làm ảnh hưởng đến kết quả thực hiện dân chủ ở cơ sở.

Tăng cường pháp chế XHCN nhằm phát huy quyền làm chủ của nhân dân trong thực hiện dân chủ ở cơ sở; giải quyết tốt mối quan hệ giữa thực hiện dân chủ ở cơ sở gắn với thực hiện tăng cường pháp chế, kỷ cương xã hội; nghiêm cấm, phát hiện và xử lý những hành vi vi phạm pháp luật về thực hiện dân chủ, những hành vi tham ô, tham nhũng, tiêu cực. Giải quyết tốt mối quan hệ giữa người dân với chính quyền nhằm tạo niềm tin của nhân dân vào bộ máy chính quyền; tạo sự đoàn kết toàn dân, góp phần làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch chống phá Đảng, Nhà nước, chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc.

Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội làm tốt vai trò đại diện cho quyền và lợi ích hợp pháp của nhân dân; thực hiện công tác tuyên truyền, vận động, tập hợp đông đảo nhân dân tham gia thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước về dân chủ, phát huy có hiệu quả quyền làm chủ của nhân dân, bảo đảm quyền và lợi ích chính đáng của người dân, thực hiện tốt phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”; vận động nhân dân tham gia đấu tranh, ngăn chặn những biểu hiện sai phạm, vi phạm quyền dân chủ, ảnh hưởng đến uy tín của Đảng, Nhà nước ta.

Hai là, nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ, đảng viên trong thực hiện dân chủ ở cơ sở

Coi trọng đúng mức công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã trên cơ sở đổi mới nội dung và hình thức đào tạo nhằm nâng cao nhận thức về thực hiện dân chủ ở cơ sở; nâng cao trách nhiệm thực hiện nhiệm vụ phục vụ nhân dân; tôn trọng và bảo vệ lợi ích công; công bằng trong thực hiện nhiệm vụ; phát huy dân chủ và công khai, minh bạch. Nêu cao

tinh thần tự giác, tích cực, gương mẫu, đi đầu của đội ngũ cán bộ, đảng viên trong thực hiện dân chủ, tránh những biểu hiện quan liêu, độc đoán, mất dân chủ...

Tăng cường các hoạt động kiểm tra, giám sát, thanh tra đối với hoạt động thực thi công vụ của đội ngũ cán bộ, nhất là người đứng đầu; đổi mới công tác đánh giá cán bộ theo hướng đánh giá đúng cán bộ và sử dụng đúng cán bộ. Kiên quyết đưa những đảng viên vi phạm tiêu chuẩn đảng viên ra khỏi Đảng.

Ba là, nâng cao trình độ nhận thức quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm của người dân trong thực hiện dân chủ ở cơ sở

Các cấp ủy, tổ chức cơ sở đảng, chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã cần tập trung huy động các nguồn lực nâng cao trình độ dân trí, ý thức cho người dân về phát huy quyền làm chủ; nâng cao nhận thức, ý thức về vai trò chủ thể của nhân dân trong nâng cao hiệu quả thực hiện dân chủ ở cơ sở. Tăng cường tuyên truyền nâng cao trình độ nhận thức cho người dân, để cao trách nhiệm công dân; bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân trên thực tế. Phát huy vai trò của các thiết chế trong việc nâng cao trình độ văn hóa, nhận thức cho người dân; coi trọng thiết chế làng, xã. Coi trọng việc thực hiện dân chủ hóa trong các hoạt động của các thiết chế, các tổ chức chính trị - xã hội, góp phần hình thành nhân cách độc lập, có tư duy phê phán và tinh thần trách nhiệm ở mỗi công dân.

Bốn là, tăng cường sử dụng công nghệ thông tin, các phương tiện truyền thông đại chúng, mạng xã hội trong thực hiện dân chủ ở cơ sở

Chính quyền cơ sở cần xây dựng trang thông tin, sử dụng hòm thư điện tử trong cơ quan hành chính để cung cấp thông tin cho người dân và là kênh chính thống để người dân tiếp nhận và phản hồi ý kiến đến chính quyền cơ sở.

Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội để tuyên truyền những chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đến người dân một cách sâu rộng hơn, hiệu quả hơn, giúp người dân nhận thức và hiểu rõ hơn về chủ trương xây dựng nền dân chủ XHCN; tuyên truyền, đăng tải những hình ảnh về những thành tựu thực hiện dân chủ; đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, hành động chống phá của các thế lực thù địch trên mạng xã hội □

Ngày nhận bài: 15-8-2022; ngày bình duyệt: 17-8-2022; Ngày duyệt đăng: 22-8-2022.

- (1) C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, t.4, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 1995, tr.469 - 470.
- (2), (3) C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, t.1, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 1995, tr.350, 349.
- (4) V.I.Lênin: *Toàn tập*, t.33, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2005, tr.109.
- (5) V.I.Lênin: *Toàn tập*, t.37, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2005, tr.312-313.
- (6), (7) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, t.8, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.261, 263.
- (8) ĐCSVN: *Văn kiện Đảng Toàn tập*, t.47, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2006, tr. 451.
- (9) ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.85.
- (10) ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016, tr. 166.
- (12) V.I.Lênin: *Toàn tập*, t.31, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2005, tr.337.
- (11), (13), ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.173, 173.